

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΕΡΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ “ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ”
 (κεφάλαιο 19) του Ολιβιέ Κλεμάν – Εκδόσεις FAYARD 1969.

ΚΛΕΜΑΝ

Λένε πως είσθε εχθρός των θεολόγων.

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Τι τα θέλετε, μοιάζω στον προστάτη μου – που δεν είναι άγιος – στον Αθηναγόρα τον απολογητή. Όπως έλεγε αυτός στους εθνικούς, μεταξύ μας θα βρείτε κυρίως αμαθείς, μικρά μυαλά, τελείως ανίκανους να αποδείξουν με λόγια την αλήθεια της πίστεώς τους, που προσπαθούν όμως να δείξουν αυτή την αλήθεια με τη ζωή τους. Ίσως δεν τον αγιοποίησαν εκείνον τον Αθηναγόρα επειδή έλεγε τέτοια πράγματα! Έγραφε επίσης ότι “η συμπάθεια της πνοής του Θεού” δεν λείπει από κανένα άνθρωπο...

ΚΛΕΜΑΝ

Μα εκείνη η ιστορία του Βοσπόρου;

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ποιά ιστορία του Βοσπόρου;

ΚΛΕΜΑΝ

Τάχα είχατε πει ότι θέλατε να πνίξετε όλους τους θεολόγους μέσα στο Βόσπορο!

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ποτέ δεν το είπα αυτό! Είναι μύθος... Είχα μόνο προτείνει να μαζέψουν όλους τους θεολόγους σ’ ένα νησί. Με πολλή σαμπάνια και χαβιάρι!

ΚΛΕΜΑΝ

Για ν’ απαλλαγείτε απ’ αυτούς ή για να μπορούν να δουλέψουν με άριστες συνθήκες; Άλλωστε δεν συνηθίζουν τη σαμπάνια, δεν μεθάνε καθόλου, αλοίμονο, ούτε με σαμπάνια...

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

...ούτε με το Άγιο Πνεύμα! Είσθε πιο κακός από μένα. Για ν’ απαντήσω στην ερώτησή σας: πρώτα πρώτα θα ήθελα να τους βάλω σ’ ένα νησί για να μπορέσουν ν’ αναπνεύσουν λίγο. Για να μπορέσουν οι χριστιανοί των διαφόρων ομολογιών να γνωριστούν μ’ ένα τρόπο αυθόρμητο, αδιάφορο, χωρίς να τους θυμίζουν συνεχώς ότι έχουν δίκιο, ότι οι άλλοι έχουν άδικο και ότι πρέπει να υπεραμύνονται των θέσεών τους. Αλλά τώρα νομίζω ότι θα έπρεπε να βάλουν τους θεολόγους σ’ ένα νησί για να συζητήσουν σε βάθος. Η στιγμή ήρθε.

ΚΛΕΜΑΝ

Τώρα στ’ αλήθεια, χάρη στο μακρό έργο της οικουμενικής Κινήσεως, χάρη στην εις βάθος προσέγγιση με την Εκκλησία της Ρώμης, της οποίας έχετε γίνει ο εγκαινιαστής, υπάρχει μια θεμελιώδης εμπιστοσύνη ανάμεσα στους χριστιανούς... Στο βάθος, όπως πιστεύετε, η πορεία του θεολόγου έρχεται δεύτερη: εκφράζει μια στάση στον κόσμο ήδη δεδομένη, την έλλειψη εμπιστοσύνης κατά την εποχή της μομφής, την σύγκλιση, όταν επανέρχεται η αγάπη;

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ακριβώς. Αυτό που δεν μου αρέσει στη θεολογία είναι η έπαρση της καλής συνειδήσεως που φτάνει δόγμα και κάνει τον ίδιο το Θεό ένα όπλο για να χτυπάει τα κεφάλια των άλλων...

ΚΛΕΜΑΝ

Άλλωστε και τα πιο φανερά όπλα δεν αργούν ν’ ανακατευτούν. Μια χιλιετία θρησκευτικών πολέμων έφτιαξε το σύγχρονο αθεϊσμό.

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Έτσι η θεολογία κατέληξε να εκφράζει τη στάση τη λιγότερο χριστιανική: τη άρνηση του αφοπλισμού, της δεκτικότητας, όπως ο Θεός, που είναι άοπλος μέχρι σταυρού για να μας δεχθεί. Ο θεολόγος είναι ο άνθρωπος σε άμυνα, κουμπωμένος από φόβο, που θέλει να έχει δίκιο και ο άλλος να έχει άδικο.

ΚΛΕΜΑΝ

Ξέρω έναν επίσκοπο, σπουδαίο σοφό κατά τα άλλα. Κρύβεται πίσω από τη γενειάδα του, που είναι πιο μεγάλη κι από του αγίου Γρηγορίου Παλαμά (τουλάχιστον αν κρίνει κανείς από τις εικόνες του). Από εκεί παρατηρεί τους αδελφούς του ορθοδόξους και ετεροδόξους και μετράει τις αιρέσεις τους. Το σύμπαν του είναι ένα πανδαιμόνιο αιρέσεων. Τις βλέπει παντού, εκτός από τον εαυτό του, εννοείται...

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Κι εγώ δεν τις βλέπω πουθενά! Βλέπω μόνο αλήθειες μερικές, μειωμένες, κακοτοποθετημένες ή αλήθειες που παριστάνουν ότι άρπαξαν και κατέχουν το ακατάβλητο μυστήριο...